

IZRĀDE "A-TRIPĪK" CIRKVOST

Pedagoģiskais materiāls

Šis materiāls ir paredzēts kā papildinformācija par izrādi "A-Tripik" un ir paredzēts pamatskolas un vidusskolas skolotājiem, lai to izmantotu pedagoģiskos nolūkos par izrādē aplūkotajām tēmām.

IZRĀDE

“A-Tripik” ir laikmetīgā cirka izrāde

Pētnieciskais aspekts saistīts ar varas jēdzienu.

Tā ir plaša tēma, kas skar mūs visus, jo gandrīz ikkatrs dzīvē ir nonācis situācijā, kad viņš ir «ļāvis, lai tas notiek» vai piedzīvojis kādu citu situāciju, kad varai ir spēks...

Izrādes scenogrāfija

Ir trīs ieejas, trīs slīpas virsmas, trīs kārtis, trīs puses, trīs stūri un trīs protagonistī.

“A-Tripik” ir atipisks trio, kas necenšas “noapaļot stūrus”, bet drīzāk padarīt tos vēl izteiktākus.

Mākslinieciskās izpausmes nav vērstas uz jebkādas varas formas izpausmes kritiku vai noliegšanu, bet drīzāk gan uz dažu mehānismu aplūkošanu un rosināšanu uzdot jautājumus. Nolūks – aktualizēt diskusiju par spēju vai nespēju, pārliecību vai atkāpšanos, mūsu, jūsu un viņu vietu...

Jautājumu uzdošana ar žestu, akrobātikas, spēles un dziesmas starpniecību.

Aplūkojamie jautājumi

- Būt bendem vai upurim, kungam vai kalpam?
- Atrasties augšā vai lejā?
- Kā mainīties lomām?

"A-TRIPK" PRAKSĒ

Izrādē izmantotās cirka vai skatuves mākslas tehnikas:

- Klaunāde
- Žestu teātris
- Polifoniskie dziedājumi
- Flāmu kārts
- Objektu manipulācija

"A-TRIPK" DETALĀS

Izrādes centrā ir jautājums par varu

Iestudējumā tas aplūkots pēc iespējas plašāk. Kas ir vara? Kādas ir tās dažādās izpausmes? Kā tā uzrodas un kā līdz tai nonāk? Kam pieder vara un kāpēc? Vai mēs meklējam varu vai arī gluži otrādi? Vai vara mūs neatgriezeniski «uzpērk»?

Nevēlamies savu redzējumu ierobežot tikai līdz politiskai vai militārai varai, cenšamies aptvert arī reliģiska rakstura varas, mediju jeb «ceturto varu», varas samēru starp vīrieti un sievieti, varas sadalījumu ģimenes un draugu lokā.

Esam arī analizējuši mūsu pašu attiecības ar varu, mūsu sapņus vai murgus, ko rosina varas jēdziens.

Savā iestudējumā to visu aplūkojam, izmantojot ķermeņa, žestu, akrobātikas, dziesmas un klaunādes valodu un dažādus citus skatuves mākslas elementus.

Vieta diskusijai

- Polifoniskie dziedājumi
- Klaunāde
- Akrobātika

PEDAGOGISKO PIEDĀVĀJUMU SINTĒZE

Saruna pirms izrādes

Nākt uz izrādi – tas nozīmē gatavību tikt pārsteigtam, izsistam no sliedēm, kā arī gatavību varbūt kaut ko nesajust vai arī sajust ko citu, nekā iecerēts. Lai novērtētu izrādi, nav nepieciešams tajā visu saprast. Katrs redzēto un dzirdēto var uztvert atšķirīgā veidā, no vienas un tās pašas izrādes gūt atšķirīgas emocijas. Nav pareiza vai nepareiza veida, kā izprast izrādi.

Kā runāt par varu

Saskaņā ar «Larousse» izdoto skaidrojošo vārdnīcu «vara nozīmē to, ka cilvēkam ir pieejamas iespējas, fiziskie, materiālie, tehniskie, intelektuālie, psiholoģiskie un citi līdzekļi, ko izmantot savā labā.»

- Kādus sakāmvārdus vai teicienus jūs zināt par varu?
- Kādi ir varas veidi? Kur ar tiem var iepazīties?
- No kurienes vara rodas? Kam un kāpēc pieder vara?
- Vai vara mūs «uzpērk» uz mūžu? Vai mēs tiecamies pēc varas vai tieši otrādi – izvairāmies no tās?
- Kāpēc mēs piekrītam uzņemties varu?
- Kur ir robežas starp labiem nolūkiem, uzņemoties varu, un varas uzurpēšanu?
- Kādus varas tēmai veltītus mākslas darbus varat nosaukt vai atrast – tēlniecībā, glezniecībā, skatuves mākslā, urbānajās mākslās?

Kā runāt par cirku

Kas ir laikmetīgais cirks? Kādas pazīmes norāda, ka atrodamies cirkā? Vai redzētā izrāde ir cirka izrāde? Kādas profesijas cirkā sastopamas? Kādas cirka disciplīnas jums ir zināmas?

Runāt par dziedāšanu

- Kas ir polifoniskie dziedājumi? Daudzbalsīga nošu partitūra.
- Vai jums ir zināmas dziesmas, kurām ir saikne ar kādu varas paveidu?
- Valstu himnas, Internacionāle, Ave Marija, Nkosi sikele (Dienvīdāfrikas brīvības dziesma) u.c.

SARUNA PĒC IZRĀDES

Tikšanās uz skatuves

Mākslinieki piedāvā iespēju pēc izrādes turpat pie cirka arēnas satikt skatītājus – arī skolēnus un skolotājus –, lai dalītos iespaidos un atbildētu uz «karstajiem jautājumiem». Tikšanās ilgumu nosaka izrādes rīkotājs.

Jautājumi indivīdiem

- Kas jūs izrādē uzrunāja?
- Miniet 3, jūsuprāt, iespaidīgākās izrādes ainas, pamatojiet savu izvēli.
- Raksturojiet 3 personāžus – kas viņus vieno un kas atšķiras.
- Uzzīmējiet vai kā citādi vizualizējiet savus iespaidus vai sajūtas no šīs izrādes.

Jautājumi skatītāju grupai

- Kas izrādē ataino varu?
- Kādi ar varu saistīti simboli vai priekšmeti tiek izmantoti izrādē?
 - Trijstūri
 - Nūjas
 - Piramīda
 - Priekšmeti
 - Virves
 - Atkailināti torsi
 - Dziedājumi

- Kāpēc mākslinieki dodas skatītāju rindās? Kāds tam ir nolūks?
- Vai skatītājiem arī dažkārt piemīt vara? Vai viņi to pārņem?
- Ko klauns dara izrādes noslēgumā un kāpēc?
- Kāpēc skatītājiem jāgrimē klauns?
- Kādā veidā gaismas pastiprina izrādes vēstījumu?

Izrādes veidotāju iedvesmas avoti

Tie ir kā mozaikas gabaliņi, kas kopā veido izrādi.

Filmas par varu

- “Die Welle”, Dennis Gansel
- “Lielais diktators”, Čārlijs Čaplins
- “Balada Triste”, Alex de la Iglesia
- “L’argent dette», Paul Grignon
- «Holivudas karš”, Michel Viotte

Grāmatas par varu

Interneta resursi par varas tēmām

MEISTARKLASES

Ar skolēniem, kas apmeklēs vai jau ir apmeklējuši izrādi "A-Tripik", ir iespējamas meistarklases.

Tās var būt veltītas cirka mākslas tehnikai vai izrādē aplūkotajai varas tēmai.

Cirka tehnikas meistarklases (zālē ar vingrošanas grīdu):

- vingrojumi ar flāmu kārti
- akrobātiski vingrinājumi
- objektu manipulācija
- dziedāšana
- kustības vingrinājumi

Meistarklases par varas tēmu (klasē vai cirka teltī):

- diskusija par varu
- darba procesa izskaidrošana
- dalīšanās iespaidos par izrādi

Meistarklašu garums atkarīgs no skolēnu vecuma, skaita u.c.

Meistarklases ilgums no 30 min līdz 2,5 stundām.

